

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forbedring af modellerne for inddragende offentlig-private partnerskaber gennem udbredelse af e-tjenester for alle i EU-27 (initiativudtalelse)

(2011/C 48/13)

Ordfører: **Claudio CAPPELLINI**

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 16. juli 2009 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, at udarbejde en initiativudtalelse om:

Forbedring af modellerne for inddragende offentlig-private partnerskaber gennem udbredelse af e-tjenester for alle i EU-27.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informations-samfundet. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. september 2010.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 465. plenarforsamling den 15.-16. september 2010, mødet den 16. september 2010, følgende udtalelse med 102 stemmer for, 1 imod og 5 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 EØSU tager godt imod Kommissionens digitale dagsorden og forslagene i rapporten om det indre marked til, hvordan man kan opnå bæredygtige økonomiske og sociale fordele ved et digitalt indre marked og ultrahurtige internetforbindelser, der vil give borgerne og SMV'erne i landdistrikterne og fjerntliggende områder nye anvendelsesmuligheder. Udvalget er endvidere enigt med Kommissionen, Europa-Parlamentet og Regionsudvalget i, at det er nødvendigt med strammere styring for at sikre, at alle får adgang til fastnet- og trådløst bredbånd inden 2013. Der er behov for flere investeringer på alle niveauer, og man bør desuden undersøge muligheden for at anvende offentlig-private partnerskaber (OPP'er) for landdistrikter og fjerntliggende områder og til opdatering af netværk.

1.2 EØSU støtter EU's og medlemsstaternes fælles politiske ramme for opnåelse af Europa 2020-målene og anmoder følgelig Kommissionen om at oprette en rådgivende ad hoc-gruppe, der skal hjælpe medlemsstaterne, kandidatlandene og interesserede private operatører med at kortlægge bredbåndsdækningen i landdistrikterne og de fjerntliggende områder.

1.3 Markederne har ikke formået at tilvejebringe højhastighedsbredbånd til en rimelig pris i de fjerntliggende områder. Kommissionen skal derfor udnytte alle muligheder for at udarbejde strategier, der fremmer udvikling af åbne netværk i kraft af statslige og offentlige initiativer. EU er nødt til at udnytte udviklingen af e-tjenester i den offentlige og private sektor fuldt ud for derigennem at bidrage til en forbedring af de lokale og regionale sundhedstjenester, uddannelses tilbud, beredskabstjenester af almen interesse, sikkerhedstjenester og sociale tjenester. Samtlige myndigheders deltagelse i OPP'er kunne udgøre en

strategisk støtte for de SMV'er, der specialiserer sig i offentlige ikt-tjenester, og fremme unge iværksætters ikt-færdigheder.

1.4 Man bør fremme private investeringer og OPP'er i de fjerntliggende områder, landdistrikterne og lavindkomstområderne gennem strukturfondene samt EIB- og EIF-instrumenter for derved at give sårbare borgere og SMV'er internetadgang til en rimelig pris. Kommissionen bør hellige særlige programmer og foranstaltninger til fremme og forøgelse af antallet af lokale OPP'er inden for tværregionale og grænseoverskridende pilotprojekter samt indføre en »europæisk dag for e-tjenester for alle«.

1.5 EØSU finder det vigtigt at styrke samarbejdet mellem de offentlige og private udbydere af offentlige e-tjenester for at skabe bedre og mere effektive tjenester. Dette kræver mere åbenhed og en aktiv deltagelse fra borgerne side, samtidig med at man bevarer ansvaret for investeringer i offentlig infrastruktur og kontrol med resultaterne. De offentlige tjenester ydes ofte på regionalt og lokalt plan, hvor SMV'erne og deres sammenslutninger kunne indgå i partnerskaber med den offentlige sektor, enten som direkte udbydere eller – hvis der kræves betydelige finansielle ressourcer eller en mere global ekspertise – i et konsortium. Dette er allerede tilfældet i visse regioner i Frankrig (Auvergne), Italien (Trentino-Alto Adige, Lombardiet) og andre EU-medlemsstater.

1.6 Adgang til trådløst bredbånd af høj kvalitet til en rimelig pris kan øge tilgængeligheden og kvaliteten af de tjenester, der ydes af de offentlige myndigheder, og gøre det nemmere for SMV'erne at blive mere konkurrencedygtige på markedet. De fjerntliggende regioner og samfund vil få mest gavn af adgang til hurtigere bredbåndstjenester.

1.7 EØSU gør opmærksom på, at der er behov for særlige investeringer til udvikling af almen og hurtig adgang til fastnet- og mobilt bredbånd for alle borgere og forbrugere. En mere fordelagtig ramme for statsstøtte på EU-plan, der er forenelig med EU's konkurrenceregler, kunne ligesom en bedre koordinering af EU's forskellige politikker og programmer bidrage hertil, således at forbrugernes valg bidrager til, at man opnår de fastsatte mål om, at alle borgere og områder skal have adgang til e-tjenester.

1.8 EØSU er enig i, at alle husholdninger bør have adgang til bredbåndsinternet til en konkurrencedygtig pris inden 2013. Digitaliseringsdividenden bør fremmes og anvendes til at udvide den mobile bredbåndsdækning og øge kvaliteten af tjenester. Medlemsstaterne skal ajourføre de nationale mål for bredbånd- og højhastighedsdækning for derved at tilskynde de regionale myndigheder og private aktører til at yde en koordineret indsats til fordel for en europæisk strategi for højhastighedsbredbånd. Især regionale myndigheder, europæiske og/eller nationale rådgivende institutioner, SMV'er, organisationer og andre private aktører bør helt fra begyndelsen deltage i Kommissionens initiativ om fremtidens internet.

1.9 EØSU går ind for OPP-løsninger, hvis finansieringsmodeller kan bidrage til rettidigt at give borgerne i landdistrikter og grænseregioner omkostningseffektivt bredbånd. Udvalget fremhæver, at de digitale færdigheder – navnlig når det gælder SMV'er og unge iværksættere i landdistrikter og fjerntliggende områder – i den henseende er af afgørende betydning for skabelsen af et digitalt samfund for alle, navnlig i de tilfælde hvor adgangen til e-tjenester skaber en it-kløft for de ældre, de dårligt stillede grupper og lavindkomstgrupperne. Man skal ligeledes råde bod på de allerede eksisterende adgangsproblemer.

1.10 EU-institutionerne bør udnytte udviklingen af e-tjenester i den offentlige og private sektor fuldt ud for derigennem at bidrage til en forbedring af de lokale og regionale sundheds-tjenester, uddannelsestilbud, beredskabs-, sikkerheds- og øvrige tjenester af almen interesse og sociale tjenester.

2. Generel baggrund

2.1 Internettet er blevet en af det 21. århundredes strategisk vigtigste infrastrukturer og står centralt i EU's kontrol med håndhævelsen af forsyningspligt-tjenesterne som fastsat i Lissabontraktaten. Ikke desto mindre er situationen i landdistrikterne og de fjerntliggende områder stort set ikke blevet forbedret, og man kan næppe tale om et europæisk marked for e-tjenester⁽¹⁾. Eftersom den private sektor ikke synes at være interesseret i at imødekomme efterspørgslen efter tjenester, og regeringerne ikke er i stand til alene at tage denne udfordring op, kunne en

passende løsning gå ud på at involvere begge parter (den offentlige og private) for at dele fordelene og risiciene ved OPP'er på dette område. Det organiserede civilsamfunds aktive deltagelse og rolle i OPP'er i forbindelse med udviklingen af e-tjenester kunne her blive udslagsgivende.

2.2 Formålet med nærværende initiativudtalelse er at undersøge dette spørgsmål og stimulere debatten om bæredygtige løsninger for udbredelse af e-tjenester til alle områder og alle borgere, navnlig de mindre tilgængelige områder og de mere sårbare grupper.

2.3 Hovedformålet med denne udtalelse er derfor som følger:

— at undersøge – i samarbejde med EØSU samt offentlige og private interesseorganisationer – hvordan OPP'er kan udnyttes som led i udviklingen af e-tjenester for alle, det være sig privatpersoner, virksomheder eller regionale og lokale myndigheder i særdeleshed

— at fremhæve potentialet for større social inddragelse af sårbare grupper og økonomisk integration af fjerntliggende områder gennem en bæredygtig og effektiv anvendelse af OPP'er til udbredelse af e-tjenester i Europa⁽²⁾

— at bistå EU-institutionerne, de politiske beslutningstagere samt interesserede offentlige og private aktører, som måtte ønske at indgå i OPP'er om e-tjenester, ved at identificere problemer og løsningsmuligheder, foretage konsekvensanalyser af udbuddet af og efterspørgslen efter e-tjenester i forhold til civilsamfundets behov, kortlægge de relevante beskæftigelses- og kvalifikationskrav samt udpege god politik- og programpraksis på EU-plan, der ville kunne overføres til det nationale/regionale plan.

2.4 Ikt har indflydelse på de fleste aspekter af vores samfund. Ligesom grænserne mellem fastnettelefoni, internet, tv-spredning, mobilt telefoni og andre kommunikationstjenester er blevet udvisket, fortønes grænsen mellem de industrielle og offentlige sektorer og mellem EU- og de nationale politikker. Faktisk har de nationale og regionale politikker ikke formået at gøre disse tjenester tilgængelige for alle.

⁽¹⁾ KOM(2009) 479 endelig, »Et offentlig-privat partnerskab om fremtidens internet«.

⁽²⁾ Det største problem med e-tjenester i EU er, at der ikke findes nogen fælles definition af termen. Normalt fortolkes e-tjenester snævert som betydende ikt, herunder tjenester som e-forvaltning, e-business, e-sundhed, offentlig information, e-læring, e-integration og e-udbud.

2.5 Neelie Kroes, den nye kommissær for den digitale dagsorden, har på den baggrund indledt en debat i forbindelse med en offentlig høring for at undersøge, om det er nødvendigt at ajourføre bestemmelserne for derved at sikre, at alle EU-borgere og -virksomheder har adgang til de grundlæggende kommunikationstjenester, herunder hurtigt internet. Det skal sikres, at ingen er udelukket fra det digitale samfund. Desuden bekræfter den seneste meddelelse om Europa 2020-målet om at opnå bæredygtige økonomiske og sociale fordele ved et digitalt indre marked på grundlag af hurtigt og ultrahurtigt internet og interoperable anvendelser med bredbåndsadgang til alle inden 2013.

2.6 Det blev allerede i Lissabonstrategien slået fast, at det er vigtigt, at folk har adgang til moderne digitalt udstyr – f.eks. internet og GPS – og såkaldte e-tjenester. Med henblik herpå skal moderniseringen af offentlige tjenester omfatte:

— Tilvejebringelse af bedre og sikrere tjenester til offentligheden

— Imødekommelse af virksomhedernes, navnlig SMV'ernes, krav om mindre bureaukrati og mere effektivitet

— Sikring af kontinuiteten i tjenester af almen interesse (herunder civilbeskyttelse) på tværs af grænserne, hvilket er en forudsætning for bæredygtig mobilitet i Europa og social samhørighed i medlemsstaterne.

2.7 EU's nuværende lovramme (under EU's forsyningspligt-direktiv⁽³⁾ fra 2002) forpligter medlemsstaterne til at sikre, at alle borgere kan tilslutte sig det offentlige telefonnet på et fast sted og få adgang til offentligt tilgængelige telefonitjenester for tale- og datakommunikation med en funktionel adgang til internettet. Forbrugerne skal have adgang til telefonoplysningstjenester og abonnentfortegnelser, offentlige betalingstelefoner og særlige faciliteter, hvis de er handicappede.

2.8 Endvidere har Kommissionen for nylig i en meddelelse angivet OPP'er som en mulighed blandt andre for at accelerere udbredelsen af internet i Europa og tilbyde EU-borgerne e-tjenester. OPP'er betragtes som en måde, hvorpå de europæiske borgere kan drage større fordel af kendte og fremspirende teknologier ud fra en mere holistisk tilgang. Desuden kunne man ved hjælp af OPP'er identificere ikke-tekniske hindringer og råde bod på disse på en strategisk måde⁽⁴⁾. Udtrykket OPP

dækker over meget forskellige forhold, og der findes følgende forskellige definitioner i litteraturen som f.eks. i FN's retningslinjer⁽⁵⁾ og i EIB's bestemmelser.

2.9 Kommissionen har afholdt en række offentlige høringer, som EØSU har været inddraget i, om bl.a. følgende emner:

— Næste generation af bredbåndsnet (NGA)

— Digitaliseringsdividenden som kilde til sociale goder og økonomisk vækst i Europa

— Forsyningspligtprincipperne inden for e-kommunikation.

2.10 Med Kommissionens meddelelse KOM(2009) 479 endelig om »Et offentlig-privat partnerskab om fremtidens internet« søges der skabt en ramme for opbygningen af et intelligent samfund og styrkelsen af den europæiske ikt-industris konkurrenceevne. Forberedelserne i forbindelse med iværksættelsen af et OPP-initiativ om fremtidens internet, som nogle medlemsstater og industrielle aktører har lagt op til, forudsætter en større inddragelse af civilsamfundet og de regionale myndigheder.

3. Generelle bemærkninger: OPP'er og udbredelse af e-tjenester

3.1 Ligesom forsyningen af og adgangen til fødevarer, vand, uddannelse, sundhedspleje, transport og offentlige myndigheder er sikret i vores samfund, er det vigtigt at identificere og anvende de mest bæredygtige løsninger og de mest effektive politikker for at sikre en lige behandling af EU's borgere og virksomheder i informationssamfundet, navnlig i EU's land-distrikter og fjerntliggende områder.

3.2 Dette er dog indtil videre ikke sket alle steder i EU, og der findes stadig geografiske områder og sociale grupper, der trues af den digitale kløft. Kløften kan hænge sammen med demografiske (alder, køn, husstandstype osv.), socioøkonomiske (uddannelse, beskæftigelse, status, indkomst osv.) og geografiske faktorer (bolig, bopæl, regionale eller lokale særtræk, geopolitiske faktorer osv.). Årsagerne til manglende tilvejebringelse af e-tjenester er forskellige og tæller geografiske forhold, lav befolkningstæthed, høje skatter eller alle disse faktorer tilsammen. Det forhold, at efterspørgslen og udnyttelsen på dette område ofte er utilstrækkelig, holder i mange tilfælde private erhvervsdrivende fra at investere.

⁽³⁾ EFT L 108 af 24.4.2002 s. 51-77.

⁽⁴⁾ White paper on the Future Internet PPP definition, januar 2010 (foreligger d.d. ikke på dansk).

⁽⁵⁾ Se »Guide book on promoting good governance in Public-Private Partnership«, FN, New York og Genève, 2008.

3.3 Man bør dog ikke kun fokusere på den geografiske udelukkelse, men også på den sociale udelukkelse, der er en følge af visse brugergruppers manglende købekraft og begrænsede kvalifikationer ⁽⁶⁾. E-tjenesterne bør derfor udvides, således at alle brugere sikres adgang uanset deres geografiske, finansielle eller sociale situation.

3.4 Der er behov for en særlig indsats og særlige foranstaltninger for at forbedre forholdene for de sårbare grupper og frem for alt de ikke-bymæssige områder.

3.5 EØSU har udarbejdet mange udtalelser og anbefalinger om forskellige spørgsmål vedrørende e-tjenester, deres interoperabilitet og ikt-infrastrukturer ⁽⁷⁾.

3.6 Udvalget er af den opfattelse, at OPP'er vil kunne bidrage til udbredelsen af e-tjenester i EU, der er et lovende nyt område med meget vigtige aktivitetsfelter.

3.7 Analyser har vist, at de vigtigste argumenter til støtte for en OPP-baseret tilgang er:

- Kvalitative forbedringer af e-tjenester for sårbare grupper,
- Forbedring af omkostningseffektiviteten takket være fordelene ved den private sektors innovation, erfaring og fleksibilitet,
- Øgede investeringer i offentlig infrastruktur for at udvide udbuddet af e-tjenester,
- Bæredygtigheden af private partners øgede fleksibilitet og adgang til ressourcer,
- Kvalitativ forbedring af de offentlige udgifter,
- Effektivitetsforbedringer og harmonisering af tjenester af almen interesse.

⁽⁶⁾ EFT C 139 af 11.5.2001, s. 15; EFT C 123 af 25.4.2001, s. 53; EUT C 108 af 30.4.2004, s. 86.

⁽⁷⁾ EUT C 77 af 31.3.2009, s. 60; EUT C 175 af 28.7.2009, s. 92; EUT C 175 af 28.7.2009, s. 8; EUT C 317 af 23.12.2009, s. 84; EUT C 218 af 11.9.2009, s. 36; EUT C 224 af 30.8.2008, s. 50; EØSU's udtalelse om Digitaliseringsdividenden som kilde til sociale goder og økonomisk vækst, ordfører: Anna Maria Darmanin (TEN/417).

3.8 Desuden er investeringer i tiltrængte infrastrukturprojekter en vigtig måde at opretholde den økonomiske aktivitet på, navnlig i denne krisetid, og de kan bidrage til en hurtig tilbagevenden til bæredygtig økonomisk vækst. I den forbindelse kunne OPP'er bidrage effektivt til gennemførelsen af infrastrukturprojekter og leveringen af tjenester af almen interesse og virksomhedsstøttetjenester, hvilket ville sikre den lokale udvikling og den økonomiske genopretning i visse EU-regioner ⁽⁸⁾.

3.9 Der er også risici forbundet med OPP'er for e-tjenester. En af dem er risikoen for ikke at dække fjerntliggende områder, da disse ofte indebærer tab for den private tjenesteudbyder. Derfor bør alle OPP'er omfatte en forpligtelse til at tilbyde disse tjenesteydelser, også i fjerntliggende områder.

4. Kritiske aspekter af udviklingen af e-tjenester

4.1 I denne udtalelse behandles ligeledes udviklingen af e-tjenester, hvorved skal forstås udbredelse af disse tjenester og sikring af lige adgang til dem i hele EU. Dette indebærer enten oprettelse af en ny, intelligent infrastruktur, hvor dette er nødvendigt, eller forbedring af den eksisterende infrastruktur, hvilket rejser nogle kritiske spørgsmål vedrørende:

- **Effektivitet.** Det forhold, at der allerede findes en infrastruktur, er ikke altid ensbetydende med, at denne fungerer effektivt, eller at den er tilgængelig for alle de berørte sociale grupper. Det seneste eksempel, som en undersøgelse foretaget af EuroBarometer har kastet lys over, er nødkaldsnummeret 112. Selv om denne tjeneste allerede eksisterer og er i brug i tyve EU-lande, kendte kun en meget ringe procentdel af de adspurgte, nemlig 32 %, til dette nummer ⁽⁹⁾. Der kan således skabes fremskridt gennem bedre information og inddragelse af borgerne og større anvendelse af teknologier for e-læring.
- **Landdistrikter.** Der findes stadig forskelle på tværs af EU med hensyn til adgangen til e-tjenester ⁽¹⁰⁾. Landdistrikterne lider stadig under manglende adgang til ikt, og 23 % af befolkningen i disse områder har ikke adgang til faste bredbåndnet ⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ KOM(2009) 615 endelig, »Private og offentlige investeringer til fordel for genopretningen og langsigtede strukturændringer: udvikling af offentlig-private partnerskaber«.

⁽⁹⁾ Flash Eurobarometer 285 – The European Emergency Number 112, Analytic Report, Wave 3, Februar 2010.

⁽¹⁰⁾ Telekommunikation: høring om den fremtidige forsyningspligt i den digitale æra, IP/10/218, Bruxelles, den 2. marts 2010 (se http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/doc/library/public_consult/universal_service2010/index_en.htm).

⁽¹¹⁾ KOM(2009) 103 endelig, Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet – Bedre adgang til moderne ikt i landdistrikterne.

4.2 I en ægte »åbent marked«-tilgang bør OPP'er tages i brug helt fra starten, således at de europæiske, nationale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, det organiserede civilsamfunds aktører, SMV'ernes organisationer, forbrugerorganisationerne og de øvrige interessenter (erhvervsdrivende, sælgere, udbydere af it-tjenester, vertikale og anvendelsesmarkeder osv.) bliver inddraget effektivt på samtlige niveauer.

4.3 Til at begynde med kunne man passende anvende de eksisterende EU-strukturfonde, EIB/EIF og en række særlige programmer som f.eks. rammeprogrammekanismerne i de kommende ikt-arbejdsprogrammer for 2011-2013, der har et budget på ca. 300 mio. euro.

4.4 I den sammenhæng kunne OPP'erne bygge videre på det arbejde, der udføres af de fem europæiske teknologifora, og bidrage til gensidig inspiration mellem de internetrelaterede aspekter af deres respektive strategiske forskningsdagsordener. Et vigtigt særtræk ved disse OPP'er ville være udvikling af åbne, ensartede, tværfaglige serviceplatforme.

4.5 Set ud fra et europæisk politisk perspektiv er sektorer som sundhedsvæsenet, transport, miljø og energiforsyning hovedkandidater til at nyde godt af nye intelligente – internetbaserede – infrastrukturer, der vil lette en hurtig udbredelse af tjenester blandt millioner af brugere og forbrugere.

Bruxelles, den 16. september 2010

Mario SEPI
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
